

מאבק העובדים "תוקע" את הרפורמה

ח"כ כרמל שאמה, יו"ר ועדת המשנה של ועדת הכלכלה לעניין חוק מינהל מקרקעי ישראל

ההשפעה של הרפורמה על כלכלת ישראל עד היום היא כמעט אפסית, משום שהיא כמעט לא יצאה לדרך. מעבר לחקיקה, מעבר לכמה פעולות ראשוניות במינהל מקרקעי ישראל, הרפורמה תקועה. הסיבה לכך קשורה בנושא שלא צפינו שיהיה כל כך מהותי: נושא העובדים והנהלת המינהל והעובדים מול המדינה תוקע את העניין ולא מאפשר לו להגיע לפתרון. בימים האחרונים של הדיונים על הרפורמה במינהל מקרקעי ישראל פתחו העובדים במאבקם יחד עם יושב ראש ההסתדרות עופר עיני, הגיעו לכנסת והפעילו לובי מטורף בתוך הממשלה – שרי העבודה איימו במשבר קואליציוני. הסיכום עם נראה רחוק, ובכל זאת היה צריך להשלים את הרפורמה לחקיקה. יוזמת הוועדה שבראשותי הציעה אז רעיון שהביא להסכמות: להוסיף סעיף לחקיקה הראשית, שיתנה את התחלת הרפורמה בהגעה להסכם קיבוצי עם העובדים. התפיסה מאחורי ההצעה הייתה: יש מספיק זמן, אתם בוודאי תגיעו להסכמות, ואם לא תגיעו להסכמות – החוק יגן עליכם כך שלא נשאיר אתכם מאחור. למעשה היה זה רעיון אישי שלי, ואני קצת מצטער עליו, כי אני חושב שהרעיון הטעה גם את העובדים במידה מסוימת. לא הגיוני שסכסוך עבודה יתקע רפורמה כל כך מרחיקת לכת, רפורמה היסטורית. אפשר להתווכח מה היא תשיג, אבל הממשלה הנוכחית מאמינה מאוד ברפורמה הזאת והיא תולה בה ציפיות רבות כמנוע כלכלי עתידי למשק.

מכיוון שעברה כמעט שנה מאז החקיקה והנושא עדיין תקוע, אין לי ספק שבחוק ההסדרים הקרוב – אם זה לא יקרה עוד לפני כן, במהלך חקיקה פרטית – תבקש הממשלה לבטל את אותו סעיף שמקנה הגנה לעובדים, כי אחרת אנחנו יותר מאשר דורכים במקום, אנחנו ממש הולכים לאחור. האוצר בטוח שהוא הציע את ההצעות הכי טובות בעולם, הצעות שמעולם לא הוצעו לעובדים במגזר הציבורי, והעובדים בטוחים שמישהו מנסה לפגוע בהם בצורה שאין לה תקדים. במצב עניינים כזה משלמת המדינה את המחיר אל מול אוזלת היד בניסיונות להגיע לפתרון. אין לי באמת ניסיון בסכסוכי עובדים, ואני גם לא מכיר את הרזולוציות של המחלוקות כדי להגיד מי צודק.

לא הגיוני שסכסוך עבודה יתקע רפורמה כל כך מרחיקת לכת. רפורמה היסטורית. אפשר להתווכח מה היא תשיג, אבל הממשלה הנוכחית מאמינה מאוד ברפורמה הזאת והיא תולה בה ציפיות רבות כמנוע כלכלי עתידי למשק

אני יודע ששני הצדדים לא מגיעים לפתרון בטווח הזמן שניתן להם, שהוא ארוך משניתן אי פעם, כאשר העובדים קיבלו את מלוא הגיבוי. כמעט שאין תקדים – למעט אולי עוד חוק אחד – לגיבוי חקיקתי כה מרחיק לכת לעובדים, ממש כוח שהמחוקק הפעיל כדי להגיע להסכמות המרביות.

לכן לא ניתן כעת לדבר על השפעות על כלכלת ישראל, כי לצערי הרפורמה לא יצאה לדרך ואין עדיין השפעות כאלה. יכול להיות שבשנה הבאה נוכל לדבר על השפעות כלכליות. לדעתי הן יהיו אז רק בראשיתן, כי כטבעם של תהליכים כלכליים, אלה אינם תהליכים קצרים. כלכלה

לא מתנהלת בטווחי זמן קצרים, בוודאי לא בכל מה שקשור לקרקע. כי קרקע, עד שמוציאים ממנה פרי – לא פרי מעץ אלא פרי תכנוני, פרי של פיתוח – עוברות שנים.

אשר לפיצוי החקלאים על הפיכת הקרקע החקלאית לבנייה, הנוסחה של 20% לפי הערכת שמאי הועלתה עוד במהלך דיוני הרפורמה – אם לא בדיונים בוועדה, אז בדיונים הפנימיים. זה לא דבר חדש. כבר אז הבעתי את דעתי בפני כל מי

האוצר בטוח שהוא הציע את ההצעות הכי טובות בעולם, שמעולם לא הוצעו לעובדים במגזר הציבורי, והעובדים בטוחים שמישהו מנסה לפגוע בהם בצורה שאין לה תקדים. במצב עניינים כזה משלמת המדינה את המחיר אל מול אוזלת היד בניסיונות להגיע לפתרון

שצריך וטענתי שהנוסחה הזאת לא מספיקה, שזה מעט מדי. את העובדה שזה מאוחר מדי כבר לא ניתן לתקן, אבל זה מעט מדי וצריך למצוא נוסחה אחרת. במינהל מקרקעי ישראל, או רשות מקרקעי ישראל היום, בטוחים שהנוסחה של 20% לפי הערכת שמאי – שמגלמת על פי השקפת עולמם את הענקת שווי הרווח היזמי לחקלאים – היא די והותר. אני חושב שאין בכך די, כל חישוב פשוט יכול להראות שאין בכך שום חידוש, ואני מאמין שזה לא יסתיים כך, כי זה לא פתרון מאוזן.

התקוות